

Contract van Verpachting van de opbrengst der tollén, hek n: 2, 3, 4, 5 & 6

Voorwaarden van verpachting der tolgelden, te heffen op den grindweg in den gemeente Ooststellingwerf en wel bij den tolboom No. 2 te Makkinga, No. 3 te Oosterwolde, No. 4 te Fochteloo, No. 5 te Appelscha en No. 6 te Donkerbroek;

Artikel 1:

De verpachting van de opbrengst der te heffen tolgelden geschiedt voor de tijd van drie jaren, te beginnen den 12 mei 1800 zesenzestig des middags te 12 uur en eindigende den 12 mei 1800 negenzestig op hetzelfde uur.

Artikel 2:

De pachter zal het regt hebben den tol in te vorderen overeenkomstig het onderstaand tarief vastgesteld in den raadsvergadering van den 24 maart 1859, en goedgekeurd bij koninklijk besluit van den 2 januari 1800 en zestig No. 7.

Tarief van tolgelden te heffen op den in den gemeente Ooststellingwerf bestaanden grindweg, loopende van de grensscheiding van Weststellingwerf tot aan de grens van de Gemeente Smilde, Provincie Drenthe met een zijtak tot aan de grens van de Gemeente Opsterland:

Art. 1.

Bij de aankomst aan den tolboom op die wegen zal voor tol worden betaald:

Voor elk los paard of muilezel drie en een halve cent -----

Voor elk runderbeest of ezel een cent -----

Voor elk kalf, schaap of varken een halve cent -----

Voor elk en bok of geit of hond, gespannen voor een rij of voertuig met twee wielen een cent

Voor elk en bok of geit of hond, gespannen voor een rij of voertuig met vier wielen twee cents

Voor rij of voertuigen met twee wielen mits (gaderssleden...?), voor elk aangespannen paard, muilezel of runderbeest, zes cent -----

Voor rij of voertuigen met vier wielen alvorens zeven en een halve cent -----

Wanneer twee of meerdere rij of voertuigen aan elkander gekoppeld zijn, zal bovendien voor ieder betaald worden zes cent -----

Voor diligences of postwagens ingerigt voor niet meer dan zes personen voor elk paard zeven en een halve cent -----

Idem voor meer dan zes doch niet meer dan negen personen voor elk paard negen cent -----

Idem voor meer dan negen doch niet meer dan twaalf personen, elf cent -----

Idem voor meer dan twaalf doch niet meer dan achttien personen, dertien cent -----

Voor de bijwagens behorende tot een diligence of postwagen, zal even als voor de diligences

of postwagens betaald worden naar mate van het getal der plaatsen en de aangespannen paarden. Bij het terugkeeren die bijwagens zal indien zij ledig zijn de gewone tol waaraan de rijtuigen, geen diligences, onderworpen zijn, verschuldigd wezen -----
Bij het berekenen van het aantal plaatsen op een diligence/postwagen of bijwagen, zal de bok of voermansbank, wanneer die niet overdekt is, niet in aanmerking worden genomen. Ook zullen niet in aanmerking worden genomen, de plaatsen, welke bij gemis van een zodaanige bok, door den voerman en in den cabriolet of voor in het voertuig rijtuig alsmede door den conducteur worden bezeten -----

Art. 2.

Degenen wier paarden of rijtuigen dikwerf (= dikwijls) een gedeelte van den weg berijden, zullen den tol kunnen uitkopen naar mate van den afstand die gewoonlijk door hen wordt afgelegd en de menigvuldigheid der gewone reizen, ingeval van geschil deswege zal door het Hoofd van het Plaatselijke bestuur worden beslist. Deze uitkopen zullen voor niet langer dan voor één jaar worden aangegaan en zoodanig dat zij altijd met of in mei vervallen.

Art. 3.

Van dezen tol zijn vrij: -----

- a. De paarden en rijtuigen behorende tot 's Konings Huis en die der Prinsen en Princessen van hetzelfde, zoomede op reis de paarden en rijtuigen der personen, welke tot het gevolg des Konings, der Koningin, der Prinsen en Princessen uitmakende. -----
- b. De paarden en rijtuigen van renboden in 's Konings dienst en op reis zijnde --
- c. De paarden en rijtuigen uitsluitend gebruikt wordende voor de brievenposterij wanneer in het rijtuig, behalve den conducteur en postiljon, geen of slechts een reiziger is. -----
- d. De paarden en rijtuigen niets anders vervoerende dan materialen ten gebruik van den weg, vergezeld van een vrijbiljet, door of van het Hoofd van het Plaatselijke bestuur afgegeven. -----
- e. De paarden en het rijtuig van den Aannemer van het onderhoud of den herstelling van den weg in zooverre het werk zich onder het tolperceel bevindt.
- f. De paarden en rijtuigen van de Ambtenaren in dienst van het bestuur der groote wegen van den Hoofdinspecteur, van de Inspecteurs, Ingenieurs, Adspirant-Ingenieurs van den Waterstaat zelve reizende en geen andere personen bij zich hebbende dan beambten tot dezelfde dienst behorende en alleen voor den kring omschreven: in het vrijbiljet, dat hun door of vanwege het Hoofd van het Plaatselijke bestuur zal worden uitgereikt en hetwelk zij den tolpachter of gaarder zullen moeten vertoonen. -----
- g. De paarden der Koninklijke Marechaussees alsmede die van Militairen in uniform, zoo ook de wagens of voertuigen behoorende aan den Staat of aan de Nationale legerkorpsen en welke voorzieningen van het door het Departement van Oorlog vastgestelde distinctief teeken. -----

h. De rij of voertuigen en beesten van eigenaars of bruikers welke daarvoor uitkracht van eigenaars, of bruikers welke daarvoor uitkracht van eenigen, door het Hoofd der Plaatselijk bestuur erkende titel regt op vrijdom van tol hebben en daarvan den tolpachter of gaarder doen blijken. -----

i. De aangespannen ongezadelde en onbeslagen veulens, zoolang dezelve nog geene snijtanden hebben. -----

j. De voer of rijtuigen en beesten, niet anders vervoerende den bouwmaterialen, landbouw of zuivelgereedschappen of werktuigen voor den opbouw of de herstelling of ten dienste van bouwhoeven, molens of fabrieken, gelegen op of binnen eenen afstand van twee en een halve mijl van den tolboom. -----

k. De karren of wagens en de beesten, uitsluitend mest of asch, heideplaggen of heideschalen, roet of mergel vervoerende, of ledig zijnde, die gaande halen: zullen de in dit laatste geval de tol voor den heenreize betaald, doch naderhand met die specie geladen terug keerende, terug gegeven worden, mits de terugkomst plaats hebbe, uiterlijk den volgende dag.

l. De paarden en het vee van of naar eigene of gehuurde woningen of weiden geleid, of gedreven wordende. -----

m. De losse ongezadelde paarden zonder hoofdstel welke om beslagen te worden naar den hoefstal en vandaar na het beslaan teruggeleid worden, zullen de tol voor de heenreize betaald doch naderhand bij het terugkeeren, mits zulk geschiedde uiterlijk den volgende dag, terug gegeven worden. -----

n. Wagens of voertuigen met tot maling bestemde granen geladen en ledig, heen en terug. ---

Art. 4.

De vrijdom van tol zal nog worden genoten: -----

a. Aan den tolpaal of den tolboom, het naast bij het inkomen der dorpen enz: voor de rij en voertuigen en dieren welke uitsluitend groenten, versch veevoeder, boter, kaas of melk ter markt brengen: gelijk mede voor die welke uitsluitend beladen zijn met andere veldvruchten, doch dit slechts op de gewone marktdagen. -----

b. Aan den tolpaal of tolboom, het naastgelegen bij het gebouw of den grond, van waar vervoerd wordt de karren, wagens en dieren van landbouwers welke hun eigen geteelde voortbrengselen van veld, land of akkerbouwer vervoeren van, en brengen naar hunne eigene of gehuurde gebouwen of gronden. -----

Aldus vastgesteld enzovoort, -----

Artikel 3

De pachter zal verplicht zijn, bovenstaand toltarief steeds voorhanden te hebben en aan ieder die den tol betaald heeft, en inzage van het tarief verlangt zulks verleen.

Artikel 4

De pachters zijn gehouden de tolboomen van één uur na zonsondergang tot één uur voor zonsopkomst door middel van een lantaarn, waarin een lamp met Petroleum, verlicht te houden.

Dit nalatende, zal voor iederen keer eene boete van drie gulden moeten worden betaald. Het Gemeentebestuur behoudt zich voor de beoordeling over het al of niet voldoende dezer verlichting. Mocht het bestuur de verlichting onvoldoende achten dan zal de pachter verplicht zijn daarin verbetering aan te brengen op de wijze zooals het zulks zal voorschrijven.

Artikel 5

De pachters zijn verplicht zich onmiddellijk na aankomst van een rijtuig of ander met tol bezwaard voorwerp, zoowel bij nacht als bij dag bij den tolboom te plaatsen en den verschuldigde tol te ontvangen, zonder eenig oponthoud voor den tolschuldigen te veroorzaken.

Zij zijn verplicht elke in ons Koninkrijk gangbare muntspecie aan te nemen. Zij moeten zorgdragen steeds het noodige kleingeld, als centen, tien en vijftwintig centstukken, bij zich en voorhanden te hebben, ten einde desgevraagd van de aangeboden muntspecie te kunne teruggeven hetgeen die muntspecie meer bedraagt, als de verschuldigde tol beloopt.

Artikel 6

De aan de Gemeente Ooststellingwerf toebehoorende tol, keer- of slagboomen, tariefborden en lantaarns worden ten dienste en gerijfe der pachters gesteld: zullen zij verplicht zijn toe te zien dat alles in ene goede staat blijft: terwijl zij de kosten moeten betalen die ontstaan door baldadigheden.

De schade ontstaan door het rijden tegen de tolboom of palen, zal ten laste der pachters komen, wanneer zulks plaats heeft bij avond, gedurende den tijd vermeld bij artikel 4 indien de pachter namelijk verzuimd heeft de lantaarn te branden.

Artikel 7

De tol of slagboom zal nimmer geheel of gedeeltelijk mogen openstaan en des nachts met het bestaande slot gesloten moeten worden.

De pachter die in strijd met deze bepaling handelt, zal telkenmale eene boete moeten betalen van drie gulden.

Artikel 8

Voor den 15 April 1800 zesenzestig, zal de tolpachter ten zijnen koste, in handen van den Kantonregter te Oldeberkoop den eed afleggen dat hij voor de naleving en handhaving der bestaande aflaten te maken Reglementen en verordeningen, zowel van die betreffende tolheffing als aangaande het onderhoud en bruikbaarheid des kunstwegs zal zorgdragen en waken.

Artikel 9

De pachters zijn verplicht van alle overtredingen van wetten en verordeningen betreffende de tolheffing, onderhoud des wegens, eigendom der Gemeente enz, die ter hunnen kennis komen onmiddellijk berigt te geven aan Burgemeester en Wethouders dezer Gemeente.

Artikel 10

De pachters zullen de verschuldigde pachtsom in twaalf termijnen moeten betalen en wel op den 13-en van iedere maand, voor het eerst op 13 Junij 1800 zesenzestig.

Artikel 11

De tolpachters kunne onder geenerlei voorwendsel, hunne pacht aan anderen overdoen, zonder voorafgaande goedkeuring van het Bestuur dezer Gemeente.

Artikel 12

Ingeval van overlijden van den tolpachter is het contract terstond ontbonden.

Artikel 13

Tot verzekering van de stipte naleving der pachtvoorwaarden, zal iedere tolpachter dadelijk bij de verpachting, ten genoeg van het Gemeentebestuur een borg moeten stellen die zich hoofdelijk voor het geheel verbindt ten opzichte van alles waartoe de pachter zich verbonden heeft.

Het procesverbaal van verpachting zal dieneinde door den borg met den tolpachter worden ondertekend.

Artikel 14

De tolpachters zullen in geen geval, hoegenaamd, schadevergoeding, vermindering of kwijtschelding van pacht kunnen vorderen.

De afsluiting eene tolperceels vanwege het Bestuur is hiervan alleen uitgezonderd, zullende in een zoodanig geval, eene vermindering van de pachtsom, door het Bestuur worden toegestaan, geëvenredigd aan het getal dagen dat de passage is belet geweest.

Artikel 15

In geval van opheffing van één of meer verpachte tollën, zal de overeenkomst tusschen het Gemeentebestuur en den betrokken pachter terstond ontbonden zijn, zonder dat de pachter eenige aanspraak op schadevergoeding ter dierzake zal hebben.

Artikel 16

Iedere tolpachter heeft het recht het tolhuis bij den door hem gepachten tolboom staande, te bewonen zonder eenige betaling, onder verpligting evenwel van vergoeding van daaraan toegebrachte schade. Alle belastingen die volgens de wet aan den huurder worden opgelegd moeten door de pachter worden betaald. De grondbelasting blijft ten laste van het Gemeentebestuur.

Artikel 17

Het is den pachter uitdrukkelijk verboden in het tolhuis herberg of tapperij te houden.

Artikel 18

De pachter zal moeten gedoogen dat de bij het tolhuis behorende gronden op den Eersten Maart van het jaar waarin hij het tolhuis moet verlaten door den hem opvolgenden pachter, huurder of eigenaar worden aanvaard.

Artikel 19

De gronden bij het tolhuis No.2 behorende mogen door den pachter gebruikt worden, overeenkomstig den aard en bestemming zijnde de bepalingen der wet, ten opzichte van huur en verhuur, ten deze toepasselijk met bepaling echter dat de bouwgronden ook op den Eersten Maart van het jaar waarop de overeenkomst eindigt, ter beschikking van het Bestuur dezer Gemeente worden gesteld. Het Bestuur behoudt bovendien het recht aanzich om de gronden te egaliseren, rondom het land stamboomen te planten en achter de boomen kaphout te plaatsen: alles op de wijze zooals op het terrein zichtbaar is.

Artikel 20

De gronden behorende bij de tolhuizen No. 4,5 en 6 mogen door de pachter als tuingrond worden gebruikt.

Artikel 21

De pachter van den tolboomen No. 3 en 5 zullen moeten gedoogen dat het Bestuur naast of achter de huizen onderhoudsgrind, of welke andere voorwerpen ook, opslaat en daar laat liggen, zonder dat zij daarvoor eenige schadevergoeding kunnen vorderen.

Artikel 22

Het Bestuur behoudt aan zich het recht om te allen tijde de tolhuizen te inspecteren, zoo noodig, daaraan veranderingen te maken; hetzij dat er wordt bijgebouwd of dat de huisjes inwendig van vorm worden veranderd.

De pachters kunnen te dezer zake geen de minste schadevergoeding vorderen.

Artikel 23

De pachters zijn verpligt, den kunstweg, ieder voor zooverre zijn hierna te noemen gedeelte betreft, in een goede staat, ten genoegen van 't gemeentebestuur moeten onderhouden: de verzakte gedeelten met puin en grind aanvullen en de opreden aan of naast de weg met zand en puin, ter beoordeeling van 't Bestuur aanvullen. De gedeelten straatweg moeten voortdurend één à twee duim onder het zand worden gehouden. De pachters hebben het regt het aanwezige zand te dieneinde te gebruiken, doch zijn verpligt zoodra er geen zand meer aanwezig is, ten hunnen koste een voldoende hoeveelheid aan te voeren en bij de straatweg in nette kisten te plaatsen.

Alle sporen en gaten die in den weg aanwezig zijn of ontstaan, moeten terstond door den pachter met ene loet worden dichtgemaakt of effen gemaakt en wanneer dit niet meer kan geschieden doordat het is vastgereden, zal het dicht gemaakt moeten worden met grind, welke bij den weg aanwezig is of door het Gemeentebestuur zal worden aangevoerd en door den Opzichter zal worden aangewezen.

Ten allen tijde en daar waar het Gemeentebestuur zulks noodig oordeelt, zal de pachter verpligt zijn behulpzaam te zijn om den weg te dekken met grind of macadam door het Bestuur op den weg te leveren.

Zodra deze grindbedekking plaats heeft gehad zal de pachter dagelijks de ontstane sporen weder inhalen, opdat bij het vastrijden weder een nieuwe tonronde wordt daargesteld.

Voorts moet de pachter zorg dragen dat de weg over het geheel een goed ontwaterend profiel behoudt en hem zoo droog mogelijk te houden, door de hooge kanten af te plaggen en bij te steken, alsmede door de plassen water in de sporen ten spoedigste afteleiden.

De pachters zijn verpligt de bermten vlak en effen te houden, alle verzakkingen uit spoelingen en voetpaden van menschen en vee enz. terstond in te zetten en aan te vullen met specie welke op de meeste plaatsen uit den bermsloten kan verkregen worden.

Wanneer het bestuur van oordeel is dat dat sommige bermten te hoog zijn gelegen en boven het profiel van den weg komen te liggen, zal de pachter deze op eerste aanwijzing in orde brengen.

De grond welke binnen den afstand van 500 el niet weder op den bermten kan gebruikt worden, moet hij dadelijk naar elders vervoeren.

De pachter zal voorts de bermten, alsmede de glooiingen der bermsloten schoon moeten houden van doornen, distels, boom, bosch en heestergewassen, ofwat van dien aard ook meer zij. Hij zal steeds moeten zorgen, dat er gene steenen of andere voorwerpen, die hinderlijk kunnen zijn voor de passage, op den weg aanwezig zijn.

Driemaal in de week zal hij den geheelen weg van alle onreinheden moeten ontdoen en wel des maandags, woensdags en zaturdags.

Indien een van dezer dagen op eenen feestdag in valt, dan zal hij aan deze bepalingen moeten voldoen op dingsdag, donderdag en zaterdag.

Is zaterdag een feestdag dan zullen gemelde werkzaamheden moeten worden verricht op maandag, woensdag en vrijdag.

*Tweemaal in het jaar moet de weg over zijn geheele breedte worden schoongemaakt en in een zoo mogelijk zuiver tonrondte (**Tonrondte** is een begrip uit de wegenbouw dat slaat op het dwarsprofiel van een wegdek. Om het regenwater dat op het wegdek valt af te kunnen voeren worden met klinkers bestrate wegen in een rond profiel bestraat. Het dwarsprofiel van de weg is in feite een boog) worden gebracht, de afgestoken zooden moeten goed uitgeschud en uitgeslagen worden voor dat deze worden gezet in voetpaden of anderszints opdat grint zoomin mogelijk verloren ga. Deze bewerking moet geschieden voor de 1 November en voor den 1 Mei van elk jaar.*

Al het benodigde materieel en gereedschappen tot het uitvoeren dezer werkzaamheden moeten door den pachter zelf aangeschaft en betaald worden.

In geval het Bestuur voornemens is den weg te dekken, zal de pachter verplicht zijn, daar zelf mede te helpen of zijne plaats te laten vervangen door een bekwaam werkman ten genoegen van 't Gemeentebestuur.

Indien er verzakkingen plaatshebben in den gedeelten straatweg, of voor de bruggen, zal de pachter terstond kennis moeten geven aan het Gemeentebestuur en den Opzigtter, opdat daarin ten koste van 't Bestuur kan worden voorzien.

De pachter zal zorgen dat dat de kitsen grind door 't Gemeentebestuur langs de wegen gebracht netjes worden opgemaakt, in den vorm, door het Gemeentebestuur op te geven.

Rondom de kitsen moeten de pachter zooden leggen, twee lagen hoog.

Artikel 24

De pachters zullen den kunstweg op bovengenoemde wijze moeten onderhouden ieder voor het gedeelte hierna vermeld, te weten:

a. De tolpachter bij den tolboom No.2, het gedeelte kunstweg, loopende van de grens van Weststellingwerf/ dorp Nijeholtpade / tot den tolboom No. 2, alsmede de zijtakken, lopende van 't zoeven genoemd gedeelte wegs, tot aan de brug over de Rivier de Linde en die loopende door het dorp Oldeberkoop tot de brug over de Rivier de Tjonger

b. De tolpachter bij den tolboom No.3 den weg van den tolboom No.2 door het dorp Makkinga tot de draaibrug over de Compagnonsvaart te Oosterwolde.

c. De tolpachter bij den tolboom No.4 den weg van de draaibrug zoeven genoemd langs de Compagnonsvaart tot de grens der Gemeente Smilde, alsmede van de brug te Oosterwolde door dit dorp tot het einde den kunstweg nabij de zathie "de Poel".

d. De tolpachter bij den tolboom No.6, den weg van den tolboom No.3 langs de Compagnonsvaart tot de grens met Opsterland met de zijtakken, loopende van de draaibrug te Donkerbroek westwaarts tot de gemeente Schoterland/ dorp Hoornsterzwaag / en oostwaarts tot door 't dorp Donkerbroek tot de Kloosterweg/ nabij de Pastorie der Hervormden aldaar.

Artikel 25

Onderhoud van het plantsoen.

Het plantsoen langs den weg voor zoover het eigendom der Gemeente Ooststellingwerf, moet door de pachter naar eisch onderhouden en gesnoeid worden. In geval er stamboomen voor degenen die gestorven en uitgegaan zijn, moeten ingeplant worden, zullen de pachters de boomen moeten planten, dochs zal het Gemeentebestuur de boomen verschaffen.

Artikel 26

Werkzaamheden bij sneeuw en vorst.

Gedurende den winter moet de pachter zorg dragen dat de weg door opwaaijing van sneeuwduinen niet onbruikbaar wordt. Hij is derhalve verplicht de ontstane sneeuwhoogten aanvankelijk voor zooveel als een veilige passage nodig is, door te graven en op zijde te werken, doch vervolgens geheel op te ruimen.

Bij het minste verzuim van den pachter zullen deze werkzaamheden door of namens het bestuur te zijnen koste geschieden.

Bij vorst zal de pachter het dek van de brug over de Rivier de Linde, met zand, ter hoogte van 1 a 2 duim over de geheele oppervlakte bestrooijen.

De gedeelten straatweg liggende in de dorpen, zullen op dezelfde wijze met zand moeten worden gedekt.

Artikel 27

Uitvoering

De uitvoering van al het hiervoren beschreven werk moet, volgens genoemde bepalingen en ten volkomen genoegen van het Gemeentebestuur plaatshebben.

Het zand dat gebruikt wordt moet zuiver zijn, zoo mogelijk wit of desnoods geel of rood; terwijl het in geen geval met teeltaarde vermengd mag zijn.

Artikel 28

Inspectie

De pachter is op daartoe te ontvangen uitnoodiging van het Gemeentebestuur verplicht om dat Bestuur of den Opzigter, daartoe gecommiteerd, bij de Inspectiën des wegs te vergezellen ten einde de te geven orders betrekkelijk de werkzaamheden dadelijk ten uitvoer te brengen. Hij is verplicht zich te gedragen naar alle nog bestaande of nog vast te stellen Reglementen, wetten of bepalingen betrekkelijk de passage langs den bedoelden kunstweg. In geval bevonden wordt dat de pachter nalatig is in het volbrengen van zijn verplichtingen, en de weg niet behoorlijk is onderhouden, zal hij telkenmale eene boete van drie gulden belooopen, welke boete boven de pachtsom moet worden voldaan ten kantore des Gemeente-Ontvangers.

Hij is daarenboven gehouden om de bestaande gebreken ten spoedigste en op de beste wijze

te herstellen, zullen dit bij nalatigheid, weigering of vertraging der bedoelde werkzaamheden door, of namens het Bestuur, ten zijne koste geschieden.

Artikel 29

Algemeene Voorwaarden

De pachter is verplicht zich te onderwerpen aan en zich te gedragen naar de Resolutie van den 14 Maart 1848 No.12 door de Gedeputeerde Staten vastgestelde algemeene Voorwaarden, voor zoover deze op dit werk van toepassing zijn.

Artikel 30

Aangezien de pachter van de opbrengst der tolgelden, te heffen bij den tolboom No.5 niet verplicht is tot onderhoud des wegs, zoo zijn de bepalingen omtrent het onderhoud hierboven beschreven, opdien tolgaarder niet van toepassing.

Procesverbaal van verpachting

Op heden den vierentwintigsten der maand November van het jaar achttienhonderdvijfenzestig, ben ik Burgemeester van de Gemeente Ooststellingwerf, als daartoe door den Raad gecommitteerd, in gevolg gedane bekendmakingen overgegaan tot de verpachting van de opbrengst der tolgelden, te heffen op de grind- en straatwegen in deze Gemeente, onder voorwaarde van het dagelijks onderhoud dier wegen, en zulks voor den tijd van drie jaren, ingaande den twaalfden mei achttienhonderd en zesenzestig en eindigende den twaalfden Mei achttienhonderdnegenenzestig., beiden des middags ten twaalf ure, op bovenvermelde aan deze geannexeerde Voorwaarden en ten teeken van echtheid behoorlijk gewaarmerkt.

Nadat de diverse biljetten waren geopend is gebleken, dat het hoogst was ingeschreven te weten:

voor de opbrengst der tolgelden, te heffen bij tol No.2, door Klaas Thomas Spoelstra, tolgaarder te Oosterwolde, de som van Eenhonderdvijftig gulden.

Voor de opbrengst der tolgelden, te heffen bij tol No.3 door Fedde Teunis Koopstra, zonder bepaald beroep te Oosterwolde, de som van Vierhonderdvijfentwintig gulden.

Voor de opbrengst der tolgelden, te heffen bij tol No.4 door Klaas Hanzes Gorter te Fochteloo, de som van Eenhonderdnegentig gulden.

Voor de opbrengst der tolgelden, te heffen bij tol No.5 door Jan Poede, ook genaamd Reinders, (Stellingwerf heemkunde.nl: Aan de Vaart Zuidzijde heeft bij de Tolhekslaan een tol (je moest daar geld betalen om gebruik van de weg te mogen maken) gestaan. De tol kwam er bij de aanleg van deze nieuwe weg en was voor tweederde eigendom van de gemeente Ooststellingwerf en voor eenderde deel van de gemeenste Smilde. In mei 1866 werd voor het eerst tol geheven. De eerste tolgaarde (de man die de tol inde) was Jan Reinders. Hij had als bijnaam Jan Poede. Een poede is het Stellingwerfse en Friese woord voor zak (in dit geval geldzak). tolgaarder te Appelscha, de som van Tweehonderdzestig gulden, en

Voor de opbrengst der tolgelden, te heffen bij tol No.6, door Egbert Dirks Nijholt, tolgaarder te Donkerbroek, de som van zesentwintig gulden en twintig cent.

Bovengenoemde personen, alhier verschenen, verklaren zich tot betaling van de door hen ingeschreven pachtsommen, hierboven vermeld, te verbinden, op de hierboven vermelde voorwaarden, waarmee zij verklaren volkomen bekend te zijn. En zijn alsmede verschenen navolgende personen, die onder mededeling volkomen bekend te zijn met de Voorwaarden, hiervoren breedvoerig omschreven, verklaarden zich als solidaire borgen te stellen en zich mitsdien te verbinden, ten behoeve van, te weten:

onder afstand van al de regten, bij de wet aan de borgen toegekend, om indien de pachters ingebreke mogten, de genoemde pachtsommen, of gedeelten daarvan, op tijd te voldoen, die op eerste aanmaning, kosten schadeloos aan voornoemd Gemeentebestuur te zullen voldoen, te weten:

Jan Johannes Schurer, logementhouder te Makkinga, voor pachter Klaas Thomas Spoelstra, te Oosterwolde, pachter van tol No.2.

Fedde Jacobs van den Bosch, koopman, wonende te Oosterwolde, voor Fedde Teunis Koopstra, thans zonder beroep, wonende te Oosterwolde, pachter van tol No.3.

Hans Klazes Gorter, vallaatsman te Fochteloo, voor Klaas Hanzes Gorter, zonder beroep wonende te Fochteloo, pachter van tol No.4.

Jantien Vreeburg, weduwe van Jan Kraak Sickens, zonder beroep, wonende te Smilde Provincie Drenthe, voor Jan Poede, ook genaamd Reinders, thans tolgaarder te Appelscha, pachter van tol No.5 en:

Bauke Bijl, beambte ter Secretarie van de Gemeente Ooststellingwerf, wonende te Makkinga, voor Egbert Dirks Nijholt, tolgaarder te Donkerbroek, pachter van tol No.6.

In al hetwelk ik verpachter volkomen genoegzaam neem, en verklaar de voorschreven overeenkomsten met voornoemde personen aan te gaan, op de Voorwaarden, zoo even gemeld, tegen betaling der ingeschreven sommen.

Verklarende voorts de pachters, alsmede de borgen, hoofd voor hoofd, voor de executie dezes, domicilium te kiezen, ten Gemeentehuize van Ooststellingwerf te Makkinga. Van al hetwelk dit tegenwoordig procesverbaal is opgemaakt, ten Gemeentehuize van Ooststellingwerf, op den dag, in het hoofd dezes gemeld.

En hebben de comparanten pachters en borgen, benevens den Burgemeester voornoemd, ingualiteit van verpachter, dit procesverbaal en voorwaarden, onmiddellijk na voorlezing geteekend.

Bij afwezigheid der borge, Jantien Vreeman, weduwe Jan Kraak Sickens, zonder beroep
wonende te Smilde, ten behoeve van Jan Poede, ook genaamd Reinders, wordt de acte van
borgstelling door deze persone afgegeven, aan dit procesverbaal geannexeerd,

H. F. Spoelstra	P. J. B. B. B.
H. J. Koopstra	H. J. G. G.
K. H. Gorter	J. J. J.
J. Baad Reinders	P. A. Bergema
E. D. Nijholt	J. J. J.
J. Schuree	J. J. J. loco Secretaris